

Ismerd meg Maddie Wrightot!
Itt az ideje, hogy beszéljen!

MAAME

*„Teljesen elbűvölő,
mélyen megindító.”*
– Celeste Ng –

*finer
selection*

JESSICA GEORGE

JESSICA GEORGE

MAAME

Első kiadás

Könyvmolyképző Kiadó, Szeged, 2024

Αράνακ

MAAME

(Ma-meh)

Első fejezet

AZ AFRIKAI KULTÚRÁBAN... Várj, nem! Nem akarom elbizni magam, és semmiképpen sem akarok annyira nacionalistának tűnni, hogy azt mondjam, bizonyos ghánai szokások más afrikai országokban is érvényesek. Lehet, hogy amiről beszélek, az valójában csak az *én* családban elterjedt szokás, de függetlenül attól, hogy kihez tartoznak az erkölcsök, engem úgy neveltek, hogy a családi dolgokat tartsam titokban. Tehát ha apának saját hálószobája van, vagy ha anyám megmagyarázhatatlanul hosszú időre külföldre megy, mifelénk ezt – és minden ehhez hasonlót – megtartjuk magunknak. „Egyszerűen nem értenék meg, tudod? Mi ghánaiak vagyunk, ezért másképp csinálunk dolgokat.”

A felnőtt lét, az iskolai dinamika, a könyvek és a tévéműsorok mind azt sugallják, hogy a legjobb barátok mindent elmondanak egymásnak. Ez volt az egyetlen szabály, amit be kellett volna tartanom, de ezt is meg kellett hajlítanom, hiszen az általam visszatartott információk azt jelentették, hogy soha nem lehetek igazán senki legjobb barátja. Úgy nem, hogy senki sem *ismer* igazán.

Még most sem tudja egyik barátom sem – még szerencse, hogy nincs is sok –, de minden hétköznap ugyanúgy kezdem a reggelt. Öt perccel az ébresztő előtt kelek, bár megvárom, hogy reggel hatkor megszólaljon. Kipislogom a szememből az éjszaka ragacsos maradványait, csendben leosonok a földszintre, el apa hálószobája mellett – amely most már a földszinten van –, és bemegyek a konyhába.

Becsukom az ajtót, hogy a zajok ne szökhessenek ki, öntök magamnak egy tál kukoricapelyhet, és miközben bekanalazom, fel és alá járkálok.

A konyha kicsi, funkcionálisan berendezett helyiség egy gáztűzhellyel (ami sürgősen takarításra szorul, de ezt a feladatot holnap estére ütemeztem be), egy sütővel, aminek a grillsütő részéről hiányzik az ajtó, egy nagyobb hűtőszekrénnel és egy kisebb fagyasztóval, ami tele van azonosítatlan, nepazaroljuk-az-ételt maradékkal (az átválogatásuk szombat délutáni program lesz), és egy mosógéppel, ami könnyedén kitáncol a pult alól, amikor épp mos, de üresen elég könnyű ahhoz, hogy visszatuszkoljam a helyére. A fénytelen munkapult sötétszürke, fehér foltokkal tarkított, amivel szerintem azt akarják elhitetni az emberrel, hogy márványból készült

Kiveszem az egyik dobozt, amibe az ebédeket porcióztam ki – az ételt még vasárnap csináltam meg magamnak –, aztán főzök tészta tálapa ebédjéhez, és letakarva a mikróban hagyom. A vacsorára szánt rizs a hideg sütőbe kerül. Uzsonnára mindkettőnknek összevágok egy narancsot. *Az epret meghagyjam holnapra?* Körmeimmel a konyhapulton kopogva töprengek, vajon kibírja-e még. *Nos, legyen!* Apa részét egy lefedett tálban hagyom, az enyémet pedig egy másik dobozba szedem.

Egyik barátom sem tudja, hogy amikor kilépek a zuhany alól, apa gondozója, Dawoud akkor érkezik meg. Telefonál. Valószínűleg a jemeni feleségével beszél. Onnan származik ő is – egyszer mesélt a feleségéről. Állítólag nagyon szép.

Dawoud olyan, mint egy óriás: majdnem két méter magas, kis pocakja van, ősz haja, és rengeteg szőrszál nő ki a füléből. A hatvanas éveiben jár, erős dohányos, harsány, rekedt hanggal. Apa ötvenhét éves, soha nem dohányzott, és évekkal ezelőtt abbahagyta az ivást. A kor egy ijesztően következtelen szörnyeteg.

Bekenem krémmel a bőrömet, és előveszem a keddi öltözetemet: tengerészké, rövid ujjú ruha, bő, térd alá érő szoknyarésszel, mert a hivatalban senki nem hord farmert. A rádiót egy imacsatornára állítom, amiről anyám szeret véletlenszerű kérdésekkel megszorozni. Fekete harisnyát húzok, és a fülembé dugom az arany fülbevalókat, amit örököltem. Emlékeztetőt állítok be a telefonomon, hogy ebédidőben hívjam fel apa megdagadt lába miatt dr. Appongot, aki már három éve a házi orvosunk,

és átnézem az e-mailjeimet, amiből megtudom, nem vagyunk jogosultak az önkormányzati adócsökkentésre.

Lent a konyhában Dawoud épp pirítóst készít, holnap pedig zabkása lesz, mert hétköznap ezt a kettőt eszik felváltva. Bemegyek a nappaliba.

– Szombaton csinálok neked palacsintát – mondom apának.

– Jaj de jó! – mosolyog, de nem fog emlékezni, csak amikor szombat reggel megetetem majd a palacsintával.

Így működik a Parkinson-kór. Emlékszik az állandó, ismétlődő dolgokra, például rám, Dawoud jelenlétére, de azok a dolgok, amelyek a rövid távú memóriát veszik igénybe, nem maradnak meg sokáig az agyában. Szó szerint az egyik fülén be, a másikon ki. Csak annyi időre fogja fel, amíg válaszol. Vannak napok, amikor a gyógyszerei segítenek, de máskor csak enyhítik a duzzadt ízületek okozta fájdalmat, a keze remegését, a magas vérnyomást vagy a beszédzavarokat.

Van egy képem a szüleimről, ami még 1984 szeptemberében készült. Apa magas és jóképű. Afrofrizurát és azt az ezüstszínű, vastag karkötőt viseli, ami a mai napig rajta van. Valahányszor ránézek a fotóra, mindig az a nyolc évvel ezelőtti nap jut eszembe. Az utolsó napom a főiskolán. Az évfolyamtársaim egy bárban bulit tartottak, azt hiszem, ez volt nálunk a diákbál megfelelője. Végül nem mentem el, bár meghívtak. Connor... nem, Charlie hívott meg, az a csendes srác matekóráról, akiről fogalmam sem volt, hogy kedvel-e engem. Igent mondtam, vettem egy ruhát, de aztán le kellett mondanom.

Szegény Charlie. Egy órával azelőtt, hogy elküldtem az üzenetet, miszerint nem megyek, apa megkapta a diagnózist: Parkinson-kór.

Addig mindannyian az öregséget okoltuk az „ügyetlenségéért” és a rövid távú memóriája romlásáért. Úgy értem, mindannyian jártunk már úgy, hogy letettük valahová a kulcsunkat, majd két perccel később már nem volt meg, szóval kik vagyunk mi, hogy ítélkezzünk? De aztán egy este apa eltévedt.

Éppen hazaértem az iskolából, egyedül voltam otthon, amikor felhívott a vezetőkes telefonon.

– Madeleine? Maddie – szólalt meg. – Azt hiszem... Nem tudom, hol vagyok.

Nem attól, amit mondott, de erősebben rámarkoltam a telefonra. Londonban élünk: könnyű eltévedni, de könnyű visszatalálni is. A hangjában megbújó félelem volt az, ami szíven ütött. Az életem során már sokféle érzelmet láttam apán, de a *félelem* nem tartozott közéjük.

Rávettem, hogy adja át a telefont egy nőnek, aki épp a közelben tartózkodott. A nő magyarázatából rájöttem, hogy apa alig tízpercnyi sétára van.

– Biztos benne? – kérdeztem.

– Határozottan. A Spar Lane-en vagyunk. Itt lakom.

Ekkor már tudtam, hogy apa nem egyszerűen elaludt a buszon, nem lerövidíteni akarta az utat, és belefutott egy olyan helybe, ahol még soha nem járt. Tényleg nem tudta, merre van az otthona, pedig hat éve mindig ugyanazon az útvonalon közlekedett.

Elrohantam a Spar Lane-ig. Apa ott állt egy idegen házának kapuja előtt, és jobbra-balra, jobbra-balra nézelődött. *Próbálta* megtalálni a helyes utat. Amikor odaértem, tréfásan széttártam a két karom.

– Mindennap erre sétálsz!

Apa bólintott, de nem mosolygott, és ahogy hazafelé indultunk, a szemöldöke közti ránc csak tovább mélyült, egészen addig, amíg el nem mentünk a hely mellett, ahol vasárnaponként újságot vásárolt. Akkor a válla megkönnyebbülten leereszkedett.

Azt a napot úgy jelölöm, hogy a kezdet.

Google - Örökletes a Parkinson-kór?

Tudományos vizsgálatok kimutatták, hogy a genetikai tényezők – a hibás gének következtében – szerepet játszanak a Parkinson-kór kialakulásában.

A Parkinson-kór legtöbb típusa nem öröklődik, azonban egy orvosi tanulmány nemrégiben kimutatta, hogy azok a betegek, akiknél a Parkinson-kór korai életstádiumban jelentkezik, nagyobb valószínűséggel örökletes úton szerezték.

A Parkinson-kór kialakulása komplex, szerepet játszhat benne a genetikai hajlam, az olyan környezeti tényezőknek való kitettség, mint a toxinok és a traumák.

15%-ra tehető azon esetek száma, amikor a Parkinson-kórt genetikai mutáció okozta.

Az örökletes Parkinson-kór továbbra is ritka. A Parkinson-kór a legtöbb esetben „idiopátiás”. Az idiopátiás betegség azt jelenti, hogy ismeretlen eredetű.

Azt hiszem, eljött az ideje, hogy elmondjam: van egy bátyám. James. Putney-ban él, míg apa és én Croydonban. Anyám az ideje nagy részét Ghánában tölti, egy szállót vezet, amit a nagyapám hagyott rá és a nagybátyámra, amikor meghalt. Egy évre haza szokott jönni, aztán egy évre visszatér Ghánába, aztán megint egy év itt, és így tovább. Nem mindig egy évben számoltuk az időt, régebben csak néhány hónapra ment el, de a kifogások úgy nőttek, mint a jelentéktelenebb gombafélék: „drága és hosszú a repülőút, nincs gazdasági értelme ilyen rövid ideig itt maradni”, vagy „a brit időjárás nem tesz jót az ízületi gyulladásomnak”, vagy „a bátyám nem tudja jól csinálni, ő nem üzletember, mint én”.

Egy évvel nagyapa halála után hallottam, hogy arról beszélnek, mindannyian Accrába költözünk, de anyám megvétózta:

– A ghánai diplomának nincs itt sok haszna, és Maddie kitűnő tanuló. Nem veszhet kárba! Jobban fog boldogulni, mint mi, ha itt marad, és ezért neked, az apjuknak is maradnod kell.

Így kezdődött az ide-oda utazgatása.

A bátyám, James, nagyjából akkor ment el, amikor anyánk. A háztartásban ő jelképezte a szigort, és apa nem igazán tudta, mihez kezdjen velünk, amikor anyám elment, ezért nagyon keveset tett. James meg a legtöbb estét meg a hétvégéket a barátainál töltötte. Alig láttam őt. Más iskolába járt, mint én, onnan pedig egyenesen valaki máshoz ment haza; korán eldöntötte, hogy a barátai a családja.

Anyánk utálta ezt; ordított a vezetékes telefonba, amit néha megszakított az automata hangja, amely emlékeztetett minket, mennyi maradt a kék hívókártyánkon.

– Maradj otthon, James! Ne egyél másoknál, amikor apád a fagyasztóba pakolja az ételt! A szülei azt fogják hinni, hogy nincs anyád!

– Mert nincs is! – kiabálta James tizenöt évesen.

Én hazudtam a barátaimnak, azt mondtam nekik, hogy anya csak egy-két, legfeljebb három hónapra ment el, mert tudtam, hogy nem értenék meg.

– Mi van veled? – kérdezték.

Jól elvoltam. Úgy neveltek, hogy önálló legyek, magam mossam ki a ruháimat, magam vásároljak be és főzök, magam készítem el – és időre – a házi feladatomat, magam vasaljam ki az egyenruhámat és állítsam össze az iskolai ebédemet. Nem volt szükségem arra, hogy gondoskodjanak rólam. Büszke voltam arra, hogy ennyire megbíznak bennem – nem tudtam elképzelni ennél jobbat.

Aztán azt kérdezték:

– Mi a helyzet apukáddal?

És ő is jól volt, mert az én szüleim nem olyanok, mint másé, a házasságuk pedig nem hagyományos. Ők a saját útjukat járják. Akkoriban azt hittem, hogy ez működik. Figyelmen kívül hagytam Jamest, amikor azt mondta, nem így van.

Apa az ablak melletti karosszékben ül, a tévével szemben. Reggelente mindig soványabbnak tűnik, petyhüdt arcára ilyenkor jobban lóg (a gyógyszeres kezelés kezdeti szakasza alatt sok zsírt veszített), de hát minden egy kicsit másképp néz ki reggelente, mint előző este, nem? Az én szememben apa még mindig jóképű; a haját, ami alig őszül, rövidegre vágjuk, és az arca a reggeli mosdás után ragyogóbbnak tűnik.

Ha több időm lenne, leülnék vele egy kicsit. Szeretem a nappalinkat reggelente. A padló elég hideg, mivel világos fából készült (viszont könnyebb kiszúrni rajta és feltakarítani a koszt), de úgy időzítettem a fűtőtesteket, hogy akkor kapcsoljanak be, amikor kiségitik apát az ágyból. A falak baracknarancsszínűek, a barna műbőr bútorok repedéseit pedig össze nem illő kendők és takarók fedik. Valahányszor anyám hazajön Ghánából, úgy igazítja, hogy a kanapéra és a fotelre ugyanolyan színösszeállítás kerüljön, de én mindig elfelejtem egyszerre kimosni és megszáritani az összeillő garnitúrákat.

– Elmegyek, apa. – Elég hangosan mondom, hogy biztosan hallja. – Este találkozunk, oké?

Nem engem néz, és nem is a tévét, de amikor meghallja az „oké” szót, kitágul a pupillája.

– Oké – mosolyodik el újra.

Sarkon fordulok, de a vállam felett még visszaszólok:

– Szeretlek!

A kezem már a kilincsen, amikor meghallom a remegő választ:

– Én is szeretlek!

Visszafordulok hozzá.

– Tényleg?

A szó még azelőtt hagyja el a számát, hogy megakadályozhatnám.

Apa a homlokát ráncolja, mintha nem értené a kérdést; a tekintete az enyémet keresi, miközben nehézkesen elfordítja a nyakát. Aztán Dawoud berobban a szobába a reggelivel.

Ellépek az útjából.

– Szia, Dawoud!

– Szia, Madeline-y! – kiált utánam.

Újra lejátszom a fejemben apa szavait, miközben a kulcsaimat keresem. Tudom, hogy szeret engem... csak már jó ideje nem mondta ki ezeket a szavakat. Nagyon régóta.

A ház előtt észreveszem, hogy egy róka felforgatta a szomszéd kukáját, széttépte a zsákot, és ételmaradékokat meg szemetet hagyott maga után a járdán.

David Attenborough pont erre figyelmeztetett minket, amikor úgy döntöttünk, hogy még jobban betolakodunk az életterükbe. De nem hallgattunk rá.

– Én is jártam már így – mondom szolidaritásból.

Majd írok a szomszédnak egy cetlit, hogy van egy egyszerű trükk erre: éjjelre néhány téglát teszek a kukákra. Munka után be fogom tudni dobni a postaládájukba. Csak néhány hete költöztek ide, és még nem ismerem őket, úgyhogy nem tervezem aláírni.

Megnézem az új szomszédok szemetét, hogy lássam, mit árul el róluk. Az újrahasznosítással nem igazán törődnek, így sajnos ők maguk is szemétnak számítanak. Kár, mert az egyikük tegnap este zenét hallgatott,

amit a vékony falainkon keresztül is hallottam. A 90-es évekbeli R&B terén elég jó az ízlésük.

A 250-es busz épp befordul a sarkon, amikor a megállóhoz érek, és már tele van iskolásokkal. Legalább három megálló, míg leszállnak. Szokás szerint nem szállok fel, csak nézem, ahogy legalább tizenöten feltolakodnak, akadályozva a záródó ajtókat is. Lefényképezem egy lány hátizsákját, ami az ajtók közé szorult, és elküldöm Niának.

Maddie

Mi is ilyen idegesítőek voltunk?

Nia

Lol, igen. A 156-os sofőrje utált minket

Emlékszel arra a napra, amikor meglátott minket a busz megállóban, és csak megrázta a fejét, és elhajtott?

Nem a mi hibánk, hogy hangosak voltunk. Totál bepörögtünk azoktól a neonszínű lötytyöktől meg az epres buborékoktól

Elmosolyodom Nia gyors válaszára, mert nála most hajnali egy óra van. Mindig is éjjeli bagoly volt. Elképzelem magam előtt, ahogy ombre stílusú loknijait a feje tetejére tűzve, a lábát a falnak támasztva zenét hallgat az ágyán.

Felnézek a járműre és a lányokra, akik szorosan összezsúfolódva, vihogva ülnek a busz elejében. Sok barátom volt a középiskolában, de amikor elköltöztek Londonból és elkerültek az egyetemre, én pedig maradtam, hogy apára vigyázzak, eltávolodtunk egymástól. Akkor jöttem rá, hogy a barátságunk alapja nem a hűség vagy a szeretet volt, hanem a kényelem és a közelség. Egy hétfős, szoros baráti társaságból egy barát maradt csak. Nia.

Nia már majdnem tíz éve a legjobb barátnőm, de jelenleg Utahban folytat üzleti tanulmányokat. Halasztott néhány évet az egyetemen, hogy dolgozzon, így neki ez az utolsó éve. Nyáron hazajön – remélhetőleg örökre.

Négy percet várok a következő buszra, és kilenc perccel a vonatom indulása előtt érkezem a Thornton Heath állomásra. Két lépéssel balra

megállok a harmadik padtól, hogy az elsők között szállhassak fel. Hazafelé a Waterloo állomáson az indulási táblák jobb oldalán szoktam várakozni a 17:53-as vonatra. Hétfőtől péntekig mindig ugyanez a menetrend.

Megérkezik a vonatom, és mint mindig, most is eléggé tele van, nincs szabad hely, de ritkán vadászom ülőhelyre. Keresek egy üres sarkot, beékelem magam, a táskám a lábam közé állítom, félbehajtom a könyvemet, és olvasok.

Mire Balhambe érünk, kifejezetten zsúfolttá válik a vonat. A lapok felett az embereket figyelem – ez elég hamar szokásommá vált. A kedvenc játékom, hogy gondolatban azt találgatom, vajon ki szereti a munkáját. Talán a szőke nő az élénk mintás nyári ruhában? Ki az, aki utálja a munkáját, de képes a szükséges ideig leplezni? A tengerészkek öltönyt, rövid fonatokat viselő férfi a hatalmas fejhallgatóval? Kit nem érdekel, mit dolgozik, amíg fizetést kap érte? A városi srácot öltönyben és bakancsban, aki túl közel áll az előtte lévő nőhöz, és türelmetlenül szusszan egyet, amikor a vonat megáll a piros lámpánál?

Amíg a Clapham Junction állomáson várakozunk, előveszem a telefonomat, és bekapcsolom az adatforgalmat.

 Google – Munkahelyek, ahol a legboldogabbak az alkalmazottak

A lista első helyezettje a... tanítók.

Ez biztos nem igaz. Tekintve, hogy nem is olyan régen még én is tanultam, tisztes bizonyossággal állíthatom, hogy a tanárokkal bánnak a legmostohábban.

2. Ápolók
3. Jótékonyági szektor
4. Rendezvényszervezés

A legboldogtalanabb munkavállalókkal rendelkező munkahelyek listája pedig:

1. Ügyfélszolgálat
2. Vendéglátás
3. Adminisztráció

Ahogy a Waterloo állomáshoz közeledünk, felkészülök egy újabb napra egy olyan munkában, amely a Google szerint is bronzérmes érdemel a boldogtalanságért folytatott versenyben.

A leszállás mindig sietősre sikeredik; senki nem akar utolsó lenni, de ennek biztosan nem az a féktelen vágy az oka, hogy tizenegy másodperccel korábban érjenek munkába.

Amint kivergődöm végre a tömegből, üzenet érkezik anyámtól. Már a neve láttán is a tegnapi esti telefonhívás jut eszembe.

– Maddie, át tudnál utalni még egy kis pénzt, kérlek?

– Szia, anya. Hogy vagy?

A nevetése pezsegve csilingel.

– Szia, drágám! Boldog vagyok. Találtam valakit, aki jobban vált, mint legutóbb, úgyhogy hadd adjam meg a címét! Van nálad toll és papír?

– Ebben a hónapban nem igazán maradt tartalék pénzem.

– Miért? Csak nem meggondolatlanul költekeztél?

– Nem!

Szünet.

– Mi a baj, Maame? Nem úgy hangzik, mintha minden rendben lenne. Mondd el anyádnak, mi a baj.

Anyám háromféleképpen szokott hívni: a nevemen – és annak különböző változatain –, egy becéző kifejezéssel vagy Maame-nak. A Maame sokféle jelentéssel bír a twi dialektusban, de az én esetemben nőt jelent. Amióta az eszemet tudom, Maame-nak hívnak, és már kislánykoromban is szerettem, ha nőként emlegettek. Szerettem, hogy felnőttként tekintenek rám, hiába nem jött még meg a menstruációm. De most...

– Maddie?

Hallom a türelmetlenséget abban, ahogy a nevem ejti, beborítja a szótagok szélét, mint egy örökké jelen lévő árnyék.

– Nem érzem magam túl jól.

A nap mostanában sokáig fent van, ezért behúztam a függönyt a szobámban. Az ágyam egyik végében ülök, térdemet a mellkasomig felhúva, és azon gondolkodom, hogyan lehetne a legjobban leírni, mennyire rosszul érzem magam anélkül, hogy tudnám az okokat. Amikor úgy érzem, hogy fogytán az időm a magyarázkodásra, azt mondom:

– Csak szomorú vagyok, és azt hiszem, szorongok.

– Mitől?

– Mindentől, amit itthon és a munkahelyemen csinálók. Nehéznek, reménytelennek és fáradtnak érzem magam, és mintha nem is élnék igazán...

Anyám felsóhajt.

– Maddie, kérlek! – Minden egyes szót elnyújt, hogy hangsúlyozza a kérés mögött meghúzódó fáradtságot. – Túl sokat szeretsz panaszkodni emiatt. Igazából nem csinálsz túl sokat, ugye, tudod? Látnod kellene, hogyan élnek az itteni gyerekek. Nem pihensz, amikor hazaérsz a munkából, és hétvégén? Azért érzed így, mert soha nem mozdulsz ki.

Könnybe lábad a szemem.

– Mondtam már, hogy több időt kellene a szabadban töltened, mert úgysem fogsz olyan férjet találni, aki otthon ül – folytatja. – Apádnak nincs szüksége társaságra a nap minden órájában. Ezért vagy állandóan szomorú. Nem szórakozol.

Majdnem kimondom: a szórakozás nem egyenlő a boldogsággal. Bár legalább *kölcsönöz* némi boldogságot. Én viszont azt akarom tudni, hogyan tarthatom meg. Rákerestem a Google-ban, **hogyan legyek boldog**; sétáltam a parkban, és hosszú hállistákat írtam; több gyümölcsöt és zöldséget fogyasztok, és korán lefekszem; bókákat osztogatok, és odafigyelek a légzésemre. Próbáltam *összeszedni* magam.

– Azt hiszem, el kéne mennem a háziiorvoshoz, és...

– Nem. Az ilyen dolgok tekintetében nem bízhatunk a háziiorvosban. Ők csak gyógyszereket adnának; hiszen azután kapják a jutalékot.

– Erősen kétlem, hogy ez igaz lenne.

– Én többet tudok a világ működéséről, mint te, Maddie. Olyan betegségekre adnak neked gyógyszert, amelyek nem is léteznek, és csak még betegebb leszel. Nincs szükséged ilyesmire! Isten előtt nincs olyan betegség, amit Ő ne tudna meggyógyítani, ezért bízzuk rá magunkat.

Halkan kérdem meg:

– Akkor miért nem ad neked Ő pénzt?

– Ő rajtad keresztül ad, lányom – jelenti ki határozottan.

Szorosabban átölelem magam.

– Imádkoztál, és olvastál eleget a Bibliából? Tudod, hogy mindig ilyen leszel, ha abbahagyod. Ha esélyt adsz az ördögnek. Megkerested azt az imacsatornát, amiről meséltem neked? A reggeli ötórás műsorra gondolkodok.

Miután letettük a telefont, vacsorát készítek apának. A könnyeim folynak, a szám megtelik a só ízével.

– Valami tényleg nincs rendben veled – suttogom, miközben a paprikát vagdosom. – Össze vagy zavarodva. Talán a kémiai egyensúlyod borult fel; erre kellene rákeresned a Google-ön. Nem lehetsz ok nélkül szomorú, az embernél ez nem természetes állapot. Az életben az embernek boldognak vagy elégedettnek kell lennie, a szomorúság csak egy *pillanat*, szóval, ha nálad a szomorúság a természetes állapot, az mit árul el rólad?

Leteszem a kést, és a tenyeremet a homlokomra szorítom.

– Hagyd már abba, cseszd meg!

Biztos, hogy ha elég erősen megütném a fejem, akkor az agyam is helyrezökkenne. Megtörlöm a szememet, és folytatom a paprika vagdosását.

Második fejezet

MEHETNÉK RÖVIDEBB ÚTON IS A WEST ENDRE, de a reggeli séták sokat szerepeltek a „Hogyan legyünk boldogok” című cikkekben, amiket olvastam – a napfényhez van köze. Különbön is csak húsz percig tart, amíg végigsétálok a Temze mentén, amely ma szinte kéken csillog. Bedugom a fülhallgatót. A zenekart, aminek a dalait hallgatom, egy kolléganőm mutatta meg az irodában, amikor egy péntek délután a felső vezetés távol volt. A dalok olyan nyarakra emlékeztetnek, amelyeket soha nem éltem át; új Converse-ekre és hideg italokra, rövid ruhákra és grillpartikra, valamint az örök szabadság fellobbanásaira.

A Covent Garden Színházban dolgozom, közismertebb nevén a CGT-ben. A színházat nem túl inspirálóan arról a helyről nevezték el, ahová épült. Egy hatalmas, csak véletlenül geometrikus, brutalista betonépület, ahová a Waterloo hídon keresztül lehet eljutni. A színpalok mögötti recepció megyek be, ami azt jelenti, hogy be kell csengetnem, de próbáltam már a másik négy bejáratot is, és mindannyiszor eltévedtem. A személyzet maga is labirintusként írja le az épületet, és az a hír járja, hogy azért nincs térkép, mert senki sem tudja megmondani minden helyiség pontos helyzetét.

Elsétálok a színpadra nyíló ajtók és az öltözők mellett, majd felmegyek a lifttel a harmadik emeletre. A részlegem kétszárnyú ajtaján belépve látom, hogy még nem takarították ki a „konyhát” (azért van idézőjelben,

mivel ez csak egy sarok vízforralóval és polcokkal, amin teafilterek, bögrék és műanyag poharak sorakoznak). Akkor ez az én dolgom lesz.

Előző nap az aprópénzből vettem bort és rágcálnivalót, hogy megünnepeljük Marketinges Freya születésnapját; mivel aznap nem Dawoud volt a soros, hogy vacsorát adjon apának, és lefektesse, így nem tudtam maradni, és mivel a főnököm egész nap házon kívül tárgyalt, időben leléphettem. Most már látom, hogy az ünnepléshez az egész irodát igénybe vették, a szoba egyik felében poharak, a másikkban pedig kibontott chip-ses zacskók hevernek mindenfelé.

A fal mentén felállított asztalok U alakban helyezkednek el, a negyedik oldalon pedig az igazgató irodája van. Elég szép helyiség, az atmoszféra visszafogott, a szőnyeg bordó, a falak krémszínűek, de az a legjobb benne, hogy az egyik oldala (az, amelyikre én nézek) teljes egészében ablakból áll, ahonnan hihetetlen kilátás nyílik a Covent Garden térre.

Odaköszönök Zoénak, aki a brosúráinkat csinálja, és Fredericának, aki az online csapat munkájában vesz részt, majd amíg a számítógémem be-tölt, nekilátok takarítani.

Katherine Fellingham, a Covent Garden Színház marketing- és reklámigazgatójának személyi asszisztenseként dolgozom, és a napom főleg abból áll, hogy átütemezzem a naptárában lévő időpontokat, amivel feloldhatom az éjszaka beírt ütközéseket, kezelem a kiadásait, elkészítem az Earl Grey teáját, majd elmosogatom a bögréit a fürdőszobában. Igen, ez az a munka, amire jelentkeztem, de ez mindig is az én problémám volt. Nehezen bírom kilenc hónapnál tovább a hivatali munkát, mert nincs benne semmi élvezet, és senki sem fog meggyőzni az ellenkezőjéről. Nem tudom felfogni, hogy azért élek, hogy dolgozzak, de félek attól is, hogy csak azért dolgozzak, hogy éljek.

Évi huszonnégyezer fontot kapok, de ebből még le kell vonni az adót, nem költekezem feleslegesen, és van egy megtakarítási számlám, amin valamivel több mint négyezer font gyűlt össze. Nem igazán szoktam hozzányúlni, mert sosem tudhatom, mikor lesz rá szüksége anyámnak. Naponta átlapozom az álláshirdetési oldalakat, hátha egyszer csak felbukkan a tökéletes állás, de még azt sem tudom igazán, milyen területen dolgoznék szívesen, és hogy a tapasztalatom jelenleg túlmutatna-e az alantas irodai munkán.

– Jó reggelt, Maddie!

Ülve fordulok Katherine felé, ahogy az irodába lépve elindul az ajtajához. Kerek szemüveget visel, és barna haját nemrég vágatta le bubifrizurára. 157 centiméteres magasságával és széltől rózsás arcával fiatalabbnak tűnik a negyvenhét événél.

– Jó reggelt, Katherine! Milyen volt a hétvégéd?

– Remek, köszönöm. Daviddal megnéztük a *Maradj közel* utolsó előtti előadását a Lyceumban. Láttad már?

– Nem, még nem.

És soha nem is fogom; a megmaradt jegyeket – amikor utoljára néztem – körülbelül aranyárban adták.

– Ajánlanád?

– Ó, határozottan. – Katherine kigombolja a blézerét, és keresztbe teszi a bokáját. – Nagyszerű volt. Érdeemes lenne megcsípned az utolsó előadást csütörtökön.

Claire, az ügyvezető lép be ekkor.

– A *Maradj közel*től van szó? – Sötét lófarka inga módjára leng, még akkor is, amikor megáll. A munkában használatos cipőjét, amire a tornacukáját szokta lecserélni, a kezében lóbálja. – Hihetetlen, nem?

Hagyom őket beszélgetni, én pedig visszatérek az e-mailjeimhez – többnyire az emberek csak Katherine idejéből kérnének. Az egyszerű válasz az, hogy nincs ideje, és ezt ők is tudják. Bár azzal is tisztában vannak, hogy Katherine FOMO¹-ban szenved. Egy olyan vezetői szinten, ahol ő a két nő egyike, úgy érzi, hogy nem utasíthat vissza egyetlen találkozót sem, ezért nekem kell időt találnom, még akkor is, ha az ebédidőben van.

Néhány hete depressziót diagnosztizáltak nála. A közvetlenül alatta dolgozóknak elmondta, majd nekem is bevallotta – miután véletlenül engem is bemásolt a HR-nek küldött e-mailjébe, amelyben elmagyarázta, miért van szüksége szabadságra. Annak ellenére, hogy egy hónap szabadságot kapott, a következő héten visszatért a munkahelyére. Előttünk mosolygott, de a mosdóban sírt, mert mindig vörös szemmel és puffadt arccal tért vissza.

¹ A FOMO az angol Fear of Missing Out kifejezés betűiből keletkezett mozaikszó. Magyar jelentése: félelem a kimaradástól.

Senki nem tett semmit. Claire egyszer félrehívott, és megkért, hogy ne említsem meg senkinek, mert ha a tizenegy (tizenhárom van összesen) férfi igazgató közül akár csak egy is megtudja, hogy „Katherine nem tud megbirkózni a nyomással”, akkor túl gyengének fogják tartani a pozíciójához.

– Tényleg számít ez? – kérdeztem. – Úgy értem, hogy számít, mit fognak gondolni róla? Katherine nincs jól.

– Persze hogy számít! – Claire éppen csak nem forgatta a szemét, cserébe viszont összefűzte a mellkasa előtt a karját. – Annak ellenére, hogy többet tesz, és keményebben dolgozik, mint bármelyikük, le fogják cserélni egy másik emberre, ha rájönnek, hogy depressziós. Katherine-nel már kétszer is láttunk itt hasonlót. Miért nem készítesz neki egy csésze teát? – javasolta. – Katherine egy óra múlva itt lesz.

Claire tévedett.

– Jó reggelt, Maddie!

Ellie a következő, aki befut. Szó szerint beront az irodába, de valószínűleg azért, mert későn ébredt; szőke haját hanyagul fogta hátra, kordbársony nadrágján kihagyott egy gombot, Converse-fűzője pedig kioldódott. Ellie leveti magát a székebe, és kifújja a levegőt.

– Jó reggelt, Ellie!

Ő a közvetlen felettesem, bár utánam kezdett, és csak egy évvel idősebb nálam. Eleinte barátságosabban viselkedtünk egymással, többet viccelődtünk, de ez a kapcsolat úgy kiszáradt, mint az aszalt szilva, és én nem tudom sem a pontos időt, sem a pontos szituációt megmondani, ami miatt idejutottunk. Néha éjjelente, amikor éberem fekszem az ágyban, próbálok kitalálni, mit tettem, pedig napközben általában nem szokott zavarni a dolog. Valamilyen oknál fogva éjszaka, amikor aludni kellene, az emberi agy mindenre választ akar kapni.

Szerintem Ellie csak azért kedveli jobban a csapat többi tagját, mert tudja, hogy ők maradnak, én meg egy láthatatlan táblával a nyakamban mászkálók a folyosókon, amire ki van írva: hamarosan beadom a felmondásomat. Biztos büzlöm a ténytől, hogy nem vagyok boldog a munkahelyemen, ami vicces, mert ragyogó szemmel és kopott edzőcipővel kezdtem, de mostanra ez a kettő helyet cserélt.

Erre a munkahelyemre az *Access All Areas* nevű társadalmi vállalkozáson keresztül jutottam be, amelynek az a célja, hogy több alulreprezentált fiatal kerüljön be a londoni kreatív iparágakba. Ők tájékoztattak arról, hogy a Covent Garden Színház marketingigazgatója személyi és adminisztrációs asszisztenst keres. Soha nem gondoltam arra, hogy színháznál dolgozzak, mert nem jártam színházba. Az ember vagy a mozit, vagy a színházat kedveli, és ez nagyban függ a költségvetésétől meg a neveltetésétől. Viszont szükségem volt egy állásra, és a követelmények hetven százalékanak megfeleltem. Rengeteg mindennek utánanézttem, és izgatottan olvastam, hogy a felső vezetés a „sokszínűség jegyében” sokat változtatott mind az előadásokon, mind a személyzet összetételén.

Elmentem egy interjúra, és bár a bizottság tagjai mind fehérek voltak, de legalább nők, és kifelé meg befelé menet csupa olyan embert láttam, mint én. Még mindig kisebbségben voltunk úgy összességében, de a korábbi munkahelyeimhez képest ez jelentős különbségnek számított. Hetek teltek el munkával, mire rájöttem, hogy ők főleg az elől dolgozó, kiszolgáló személyzet. A részlegek, amelyekkel kapcsolatba kerültem, szigorúan fehérek voltak, olyannyira, hogy minden megbeszélésen, ahol jegyzőkönyvet kellett vezetnem, én voltam az egyetlen fekete ember a teremben.

Fogalmad sincs (vagy talán mégis?), hogy ez milyen érzés. Lelkileg kimerítő, amikor azon agyalok, mennyire vegyem komolyan a hajamra vagy az ebédemre tett megjegyzést. Szörnyen kirekesztő érzés, amikor az ismerőseim közül senki nem olvassa ugyanazokat a fekete szerzők által írt könyveket, mint én, vagy nem nézi ugyanazokat a tévéműsorokat. (Látnod kellett volna, mennyire semmitmondó képet vágta, amikor a kilencvenes/nyolcvanas évekbeli tévéműsorokról, konkrétan a *Jóbarátokról* és a *Dumagépről* beszélgettünk, és én véletlenül megemlítettem az *Életem értelmei* című komédiát).

Ha olyan munkát végzel, amit nem szeretsz, de szükséged van rá, biztosan segít, ha van melletted valaki, akivel megoszthatod a könnyed pillanatokat. Ott van például Avi (később találkozol még vele... de készülj fel!). Az alattam lévő emeleten dolgozik, de őszintén szólva nincs sok közös bennünk, és hetente csak harminc percet látom. A fennmaradó harminchét órában a csendet csak a különféle, munkával kapcsolatos kérések és azok a beszélgetések szakítják meg, amelyeknek én nem vagyok részese.

TETSZIK? MI IS NAGYON SZERETJÜK.

Szívből ajánljuk,
ha öröme és felszabadult percekre vágysz!

**Már rendelhető!
ÉLVEZD MIHAMARABB!**

**MOST
KEDVEZMÉNNYEL**

lehet a tiéd!

[Megnézem.](#)

NE HAGYD KI!

Rendeld meg most a kiadónál!

Még több jó könyv

megjelenését támogatom veled.

[Imádom a jó könyveket. Kérem máris!](#)

Hét hónappal ezelőtt, a próbaidőm lejárta előtt el akartam hagyni a Covent Garden Színházat, ami szembement volna a szüleim és nagyszüleim munkamoráljával. Anyám azt mondta, kiváltság, hogy az egyik munkahely után egyből találtam másikat, még ha rosszabbul is fizet. Tudtam, hogy ezt az angol irodalomtudományi diplomámnak köszönhetem, de a nagyvezezer font adósságom attól még megmarad.

– Miért nem vagy soha boldog, Maddie? – kérdezte anyám. – Én azt akartam, hogy ügyvéd, orvos vagy állatorvos legyél, bármelyik izgalmasabb lenne, de te ezt választottad. És csak annyit kell tenned, hogy egész nap a számítógép előtt ülsz, nem? Alig állsz a lábodon. A te generációd egyszerűen nem is tudja már, milyen az igazi munka.

Értem, miért mondja ezt. Anyám szerint a munka nem olyasmi, amit élvezni kell, csak elviselni, hogy ki lehessen fizetni a számlákat – aminek örülni kellene. Anyám számára a munkával kapcsolatos boldogság egyenesen arányos azzal, hogy mennyit keresel. Ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy bár nem gondoltam, hogy egy csapásra gazdaggá válok, azt reméltem, legalább boldog leszek, és mivel nem vagyok az, így a nap nagy része csak nyűglődés.

Talán azért nem ért meg anyám, mert a saját tapasztalataiból indul ki; senki sem mondta neki azt, hogy azt tehet, amit csak akar. A szüleim fekete bevándorlók voltak a nyolcvanas évek Londonjában; nem jutott idejük hobbira, és nem volt lehetőségük arra, hogy olyan munkát keressenek, amiben kiteljesedhetnek.

Nem szabadna elfelejtenem, hogy hasonló szemüvegen keresztül nézem a dolgokat. Nem feledkezhetek meg arról, hogy apának szüksége van arra, hogy stabil munkám legyen, ami lehetővé teszi, hogy segítsék a számlák kifizetésében, és időben hazaérjek, hogy megetessem és lefektessem esténként – mindezt heti négy alkalommal. Bárcsak a logika és az ész felülkerekedne az érzelmeken!

Ebéd után lemegyek a földszintre, hogy találkozzak Avival. Az ebéidőmet mindig két részre osztom: húsz perc étkezés és negyven perc álmodozással teli séta. Általában egyedül megyek, de ma Avi is velem tart, mivel a hídon túl találkozik a barátjával.

– Hogy van Jake? – kérdezem, ahogy elindulunk.